

Týždeň od 17. do 23. marca

„VZDÁVAJTE HOSPODINOV SLÁVU A MOC!“

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Žalm 134; Iz 42,10–12; Zj 14,3; Žalm 15; Ž 101,1–3; Žalm 96; Zj 14,6–12; Ján 4,23.24

ÚVODNÝ TEXT

Spievať chcem Hospodinovi, kým žijem, ospevovať chcem svojho Boha, kým tu budem. (Ž 104,33)

Keď naša skúsenosť s Božou milosťou a mocou rastie, mali by sme si spolu so žalmistom položiť otázku: „Čím sa odvdáčim Hospodinovi za všetko dobré, čo mi urobil?“ (Ž 116,12) Najlepšou odpoveďou na túto otázku je zasvätiť svoj život vernosti Bohu.

V žalmoch je Izrael nielen národom, ale aj „veľkým zhromaždením“ (Ž 22,23.26; Ž 35,18). Takéto pomenovanie odhaľuje hlavné povolanie Izraela, ktorým je chvála Boha a vydávanie svedectva o Bohu iným národom. Hospodin totiž chce, aby sa celý svet pripojil k Jeho ľudu v uctievaní. Za Hospodinov ľud sa pokladajú všetci spravodliví, ktorí uctievajú Hospodina a ktorí vkladajú svoju nádej v Neho a v Jeho lásku.

Písmo označuje ako dokonalé také uctievanie Hospodina, ktoré sa odohráva v spoločenstve veriacich. To samozrejme neznamená, že by modlitba a chvála jednotlivca v Izraeli mali nejaký podradný význam. Individuálne uctievanie a chválenie Boha tvoria základ pre spoločné uctievanie (Ž 22,23.26). A naopak, individuálne uctievanie nadobúda svoj plný potenciál v úzkom vzťahu so spoločenstvom. Spoločenstvo, ktoré chváli Hospodina, sa nazýva aj „kruh úprimných“ (Ž 111,1; „zbor spravodlivých“; SSV). Ľudia „úprimného“ („priameho“; Roh.) srdca poznajú Boha (Ž 36,11) a Boh pozná ich (Ž 37,18). Táto skutočnosť tvorí základ a ovplyvňuje každý aspekt ich existencie.

OSNOVA LEKCIE

V predposlednej lekcii budú stáť v centre našej pozornosti „oslavné“ žalmy, v ktorých autori chvália Hospodina, ktorý si ako jediný zasluhuje našu úctu. Zároveň uvidíme, ako táto oslava Hospodina a úcta pred Ním ovplyvňuje život nás samotných.

- Žalm 134: Oslava Hospodina a prijatie Jeho požehnaní (nedeľa)
- Ž 33,3; Ž 40,4: Oslava Hospodina „novou piesňou“ (pondelok)
- Žalm 16: Oslava Hospodina a dar svätosti (utorok)
- Žalm 96: Oslava Hospodina ako svedectvo pre všetky národy (streda)
- Ž 40,7–9: Oslava Hospodina a život podľa Jeho vôle (štvrtok)

POZDVHNIITE RUKY K SVÄTYNI

¹Dobrorečte Hospodinovi všetci jeho služobníci, čo v noci stojaci bdiete v Hospodinovom dome. ²Pozdvihnite ruky k svätyni a dobrorečte Hospodinovi. ³Nech ťa zo Siona požehnáva Hospodin, ktorý utvoril nebo i zem! (Žalm 134)

Čo hovorí o bohoslužbe Žalm 134? Aký je výsledok uctievania Hospodina?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Žalm 134 pripomína áronovské požehnanie z 4Moj 6,24–26 (pozri aj Ž 67,2) a vyzdvihuje požehnanie ako základný princíp a výsledok vzťahu medzi Bohom a Izraelom. Ľudia žehnajú Bohu vo svätyni a Boh žehná svoj ľud zo Siona. Požehnania sa vzťahujú na celý život, pretože Hospodin je Stvoriteľom neba a zeme. Zmienka o Sione ako o mieste zvláštnych Božích požehnaní podčiarkuje Hospodinovo zmluvné puto s Jeho ľudom. Zo zmluvy milosti teda vyplýva, že Izrael na jednej strane využíva výsadu velebiť Hospodina a na strane druhej je Hospodinom požehnávaný.

Ako uvedené texty charakterizujú tých, ktorí uctievajú Hospodina?

Ž 18,2

Ž 36,2

Ž 113,1

Ž 134,1.2

Ž 135,1.2

Žalmy často hovoria o uctievačoch Hospodina ako o Jeho služobníkoch. Výraz „čo v noci stojaci bdiete v Hospodinovom dome“ (Ž 134,1) sa pravdepodobne vzťahuje na nočnú stráž levitov (1Kron 9,23–27) alebo na chválospevy, ktoré leviti prinášali Bohu vo dne aj v noci (1Par 9,33).

Keďže Izraeliti uctievali neviditeľného Boha, ktorý nemohol byť znázornený obrazom ani sochou, svätynia slúžila na to, aby odzrkadľovala Hospodinovu slávu a poskytovala bezpečný priestor pre stretnutie hriešnikov so svätým Kráľom. Toto stretnutie je iniciované samotným Hospodinom a riadi sa Jeho ustanoveniami a nariadeniami.

„⁴Pristupujte k nemu, živému kameňu, ktorý ľudia síce zavrhlí, ale pred Bohom je vyvolený a vzácny. ⁵Aj vy sa dajte zabudovať ako živé kamene do duchovného domu, aby ste sa stali svätým kňazstvom, ktoré bude prinášať duchovné obety, príjemné Bohu skrze Ježiša Krista.“ (1Pet 2,4.5) Apoštol Pavol len inými slovami vyjadruje rovnaké myšlienky, aké sú predstavené v žalmoch uvedených vyššie. Veriaci, ktorí sa teraz stali svätým kňazstvom, vzdávajú chválu a vďaka Pánovi Ježišovi Kristovi, Stvoriteľovi a Vykupiteľovi, za všetko dobré, čo pre nich urobil.

■ **Ako novozmluvní veriaci máme aj kňazskú úlohu, ktorá spočíva v povolaní sprostredkovať svetu dobrú správu evanjelia. Aké účinné spôsoby a prostriedky na to môžeme využiť?**

APLIKÁCIA

SPIEVAJTE HOSPODINOVÍ NOVÚ PIESEŇ

¹Spravodliví, plesajte v Hospodinovi! Statočným pristane chválospev. ²Oslavujte Hospodina gitarou, hrajte mu na desaťstrunovej harfe! ³Spievajte mu novú pieseň, krásne a hlasno rozozvučte struny! (Ž 33,1–3)

²Túžobne som očakával Hospodina, sklonil sa ku mne a počul moje volanie o pomoc. ³Vytiahol ma z jamy hrôzy, z bahna a blata. Nohy mi postavil na skalú a spevňuje moje kroky. ⁴Do úst mi vkladá novú pieseň, chválospev na nášho Boha. Mnohí tovidia, budú sa báť a dúfať v Hospodina. (Ž 40,2–4)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Aký je spoločný motív textov Ž 33,3; Ž 40,4; Ž 96,1; Ž 98,1; Ž 144,9 a Ž 149,1?

Žalmy vyzývajú ľudí, aby spievali „novú pieseň“. Čo to znamená? Cieľom „novej piesne“ je nové uznanie Hospodinovho majestátu a Jeho zvrchovanosti nad svetom a vyjadrenie vďačnosti za Jeho starostlivosť a spásu ako Stvoriteľa a Sudcu zeme. Oslobodenie od nepriateľov a od smrti a Božia osobitá priazeň prejavená voči Izraelu, to sú niektoré z motívov spievania „novej piesne“. Kým iné piesne tiež chvália Hospodina za Jeho milujúcu láskavosť a zázraky, „nová pieseň“ je výnimočná tým, že vyjadruje znova zapálenú radosť a prísľub obnovennej oddanosti Bohu. Nová skúsenosť Božieho vyslobodenia inšpiruje ľudí, aby uznali Hospodina za svojho Stvoriteľa a Kráľa. Medzi témy, ktoré v žalmoch vyzývajú na spievanie „novej piesne“, patria okrem iného dôvera v Boha, chvála Jeho úžasných diel a vyslobodenie z utrpenia.

Čo sa môžeme naučiť o „novej piesni“ z týchto biblických textov?

Iz 42,10–12

Zj 5,9

Zj 14,3

Boží ľud, Izrael, je zobrazený láskavými výrazmi ako ľud, ktorý je Bohu „blízky“ (Ž 148,14). To naznačuje, že Izrael má uprostred stvorenstva zvláštne postavenie, z ktorého vyplýva aj dôležitá prednosť a povinnosť chváliť Boha. Biblia takto povzbudzuje veriacich všetkých generácií, aby spievali „novú pieseň“ na chválu svojho Vykupiteľa. „Nová pieseň“ je teda aj svedectvom o spasení v krvi Baránka. Môže vyjadrovať pieseň, ktorú ešte nikto nepočul a ktorá pripomína živú skúsenosť Božej milosti v živote človeka. „Nová pieseň“ môže byť aj vyjadrením nádeje. V takomto prípade sa *novosť* piesne prejavuje v očakávaní jedinečného a mimoriadneho zážitku zo stretnutia s Božím majestátom v budúcnosti. Právé uctievanie predstavuje oveľa viac než len prinášanie obetí a darov. Právé uctievanie totiž odzrkadľuje živý vzťah s Bohom, ktorý je vždy svieži a dynamický. V určitom zmysle by sa dalo povedať, že „nová pieseň“ je každodenným novým vyjadrením našej lásky k Bohu a vďačnosti za všetko, čo pre nás urobil.

APLIKÁCIA

- Rozjímaj o Božích požehnaniach v tvojom živote. Ak by si mal práve dnes zaspievať novú pieseň, aký by bol jej text?

„HOSPODIN, KTO SMIE BYŤ HOŠŤOM V TVOJOM STANE?“

¹Hospodin, kto smie byť hošťom v tvojom stane? Kto môže bývať na tvojom svätom vrchu? ²Ten, kto žije bezúhonne, kto koná spravodlivo, kto zo srdca pravdu hovorí. (Ž 15,1.2)

³Kto smie vystúpiť na vrch Hospodina? Kto sa smie postaviť na jeho svätom mieste? ⁴Ten, kto má ruky nevinné a srdce čisté; ten, kto sa neobracia k márnosti, ani falošne neprisahá. ⁵Ten si odnesie požehnanie od Hospodina a ospravedlnenie od Boha svojej spásy. ⁶To je pokolenie tých, čo sa na neho vypytujú, čo vyhľadávajú, teba, Bože Jákobov. (Ž 24,3–6)

Kto je podľa Žalmu 15 hoden uctievať Boha v Jeho prítomnosti?

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

Text žalmu odpovedá na položenú otázku zhrnutím požiadaviek, ktoré nachádzame už v Božom zákone a u prorokov: ten, ktorého činy („koná spravodlivo“) a charakter („zo srdca“) (Ž 15,2; pozri aj 5Moj 6,5; Mich 6,6–8) odzrkadľujú činy a charakter Boha. Svätyňa bola svätým miestom a všetko v nej, vrátane kňazov, bolo zasvätené Bohu (oddelené pre Boha). Svätosť je teda povinnou požiadavkou vstupu do Božej prítomnosti. Svätosť Izraela mala byť úplná a komplexná: uctievanie malo byť prepojené s morálnymi zásadami a malo sa týkať všetkých oblastí života. Zákon bol daný Božiemu ľudu, aby mohol naplniť svoj najväčší potenciál, teda žiť ako kráľovské kňazstvo. Kráľovské kňazstvo zahŕňa svätý život v Božej prítomnosti a prinášanie zmluvných požehnaní iným národom.

Čo podľa uvedených textov znamená byť „čistý“ alebo „bezúhonný“?

Ž 24,3–6

Ž 101,1–3

Na vyjadrenie čistoty, bezúhonnosti a dokonalosti sa v Starej zmluve používa slovo *tamim*. „Čisté“ alebo „bezúhonné“ srdce je najdôležitejšia charakteristika tých, čo slúžia Bohu. „Dokonalý“ vinič je celý, nepoškodený a zdravý (Ezech 15,5). Obetné zvieratá museli byť *tamim*, teda bez vady (3Moj 22,21–24). „Dokonalá“ reč je úplne pravdivá (Jób 36,4). „Dokonalé srdce“ je teda „čisté srdce“ (Ž 24,4) a bezúhonné (Ž 15,2). Hľadá Boha (Ž 24,6) a je obnovené Božím odpustením (Ž 51,4–12). Bezúhonný život pramení z uznania Božej milosti a Jeho spravodlivosti. Božia milosť inšpiruje a umožňuje Božím služobníkom žiť v bázni pred Hospodinom. Je to život v neobmedzenom spoločenstve s Bohom a v podriadení sa Jeho Slovu. Svedectvo oddaného a zbožného života prináša chválu Bohu, nie človeku. Za povšimnutie stojí, že väčšina požiadaviek v Žalme 15 je uvedená formou záporu (Ž 15,3–5). Nejde o to, aby sme si svojím konaním získali Božiu priazeň, ale aby sme sa vyhýbali tomu, čo nás oddeľuje od Boha.

- Vďaka akým vedomým rozhodnutiam sa môžeme chrániť pred konaním, ktoré nás odvádza od Boha? Aké konanie odvádza od Boha teba? Ako sa mu môžeš vyhnúť?

APLIKÁCIA

„ROZPRÁVAJTE JEHO SLÁVU MEDZI NÁRODMI“

¹**Spievajte Hospodinovi novú pieseň, spievaj Hospodinovi, celá zem! ²Spievajte Hospodinovi, zvelebujte jeho meno, deň čo deň ohlasujte jeho spásu! ³Hovorte medzi pohanmi o jeho sláve, o jeho divoch medzi všetkými národmi, ⁴lebo Hospodin je veľký a hoden všetkej chvály, báť sa ho treba viac než všetkých bohov.** (Ž 96,1–4)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

O akých rozmanitých aspektoch uctievania hovorí Žalm 96?

Uctievanie Hospodina zahŕňa spievanie na Jeho oslavu (Ž 96,1.2), chválu Jeho mena (Ž 96,2), ohlasovanie Jeho dobroty a veľkosti (Ž 96,3.4) a prinášanie darov do Jeho chrámu (Ž 96,8). Okrem týchto známych charakteristík, Žalm 96 vyzdvihuje jeden menej zjavný aspekt uctievania, ktorým je zapálené ohlasovanie Hospodinovho kráľovstva iným národom (Ž 96,2.3.10).

Spievanie, chválenie, prinášanie darov a ohlasovanie evanjelia nie sú oddelené, nezávislé úkony. Ide skôr o rôzne prejavy uctievania. Ohlasovanie Božej spásy všetkým národom dáva chvále zmysel a uctievaniu obsah. Všimnime si, ako sa zdôvodnenie uctievania zhoduje s poslanstvom, ktoré sa hlása iným národom: „Hospodin je veľký a hoden všetkej chvály“ (Ž 96,4), lebo „všetci pohanskí bohovia sú len modly, Hospodin však stvoril nebesia“ (Ž 96,5), „Hospodin kraľuje“ (Ž 96,10) a „prichádza súdiť zem“ (Ž 96,13). Cieľom evanjelizácie je teda zjednotiť ostatné národy s Božím ľudom a napokon celé stvorenie v uctievaní Hospodina (Ž 96,11–13).

Uctievanie pramení z vnútorného uznania toho, že Hospodin je Stvoriteľ, Kráľ a Sudca (Ž 96,5.10.13). Uctievanie teda zahŕňa pripomínanie si minulých Božích činov (stvorenie), oslavovanie Jeho súčasných zázrakov (Božie udržiavanie sveta a Jeho súčasná vláda) a očakávanie Jeho budúcich skutkov (súd na konci času a nový život v novom nebi a na novej zemi).

Súd v žalmoch znamená obnovenie božského poriadku týkajúceho sa pokoja, spravodlivosti a všeobecného blaha vo svete, ktorý v súčasnosti trpí pod vplyvom nespravodlivosti, bolesti a smrti. Preto sa celá zem raduje v očakávaní Božích súdov (Ž 96,10–13; Ž 98,4–9). Skutočnosť, že Hospodin je spravodlivý Sudca, by mala ľudí motivovať, aby Ho uctievali vo svätej bázni. Mali by si uvedomiť, že uctievanie nemôžu brať na ľahkú váhu (Ž 96,9). Uctievanie zahŕňa obrovskú radosť a dôveru (Ž 96,1.2.11–13) a svätú bázeň a úctu (Ž 96,4.9).

Všeobecná výzva Žalmu 96 uctievať Stvoriteľa a Sudcu sa odzrkadľuje v záverečnom Božom ohlasovaní evanjelia svetu, ako ho nachádzame v poslanstve troch anjelov zo Zj 14,6–12. Zdá sa, že tento žalm v mnohých ohľadoch zahŕňa toto poslanstvo konca času: stvorenie, spasenie („večné evanjelium“), uctievanie a súd. Žalm 96 obsahuje všetky tieto aspekty.

APLIKÁCIA

- Porovnaj Žalm 96 s poslanstvom troch anjelov (Zj 14,6–12). V čom prináša rovnaké základné pravdy ako poslanstvo konca času, ktoré máme ohlasovať svetu?

KEĎ BOH NEMÁ RADOSŤ Z OBETÍ

⁷Obetu ani dary si nepraješ, ale otvoril si mi uši. Spalovanú obeť ani obeť za hriech si nežiadal. ⁸Vtedy som povedal: „Hľa, prichádzam. Vo zvitku je napísané o mne, ⁹že mám plniť tvoju vôľu. A to chcem, Bože môj, vo svojom vnútri mám tvoj zákon.“ (Ž 40,7–9)

²³Ale prichádza hodina – a už je tu –, keď praví ctitelia budú sa klaňať Otcovi v Duchu a pravde. Ved'aj Otec hľadá takýchto ctiteľov. ²⁴Boh je Duch a tí, čo sa mu klaňajú, musia sa klaňať v Duchu a pravde. (Ján 4,23.24)

Akému dôležitému problému sa venujú uvedené texty? Prečo Boh nemá radosť z obetí, hoci ich prikázal vo svojom Slove (2Moj 20,24)?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Ž 40,7–9

Ž 50,7–23

Ž 51,18–21

Podobne ako proroci, aj žalmisti kritizujú nesprávne pohnútky a spôsoby uctievania. Hlavnou myšlienkou týchto textov nie je Hospodinov odpor voči prinášaniu obetí a sláveniu sviatkov Izraela, ale príčina tejto silnej nevôle: prudký rozpor medzi povrchným uctievaním a skutočnou zbožnosťou.

Boh nekarhá ľudí za prinesené obete, ale za bezbožnosť a skutky nespravodlivosti, ktoré páchajú vo svojom osobnom živote (Ž 50,8.17–21). Autori žalmov nevystupujú proti uctievaniu a prinášaniu predpísaných obetí, ale proti samotným obetiam a bezobsažnému uctievaniu, ktoré sa prejavuje nespravodlivosťou, „nábožných“ ľudí.

Keď sa vytvorí priepasť medzi vonkajšími prejavmi uctievania a správnu vnútornou motiváciou, samotné rituály sa zvyčajne stanú dôležitejšími ako pravá skúsenosť stretnutia sa s Bohom. Uctievanie sa tak sústreďuje na vyprázdnené rituály, namiesto toho, aby uprostred uctievania stál Boh, na ktorého majú tieto rituály poukazovať a majú Ho zjavovať.

Ako súvisia Ježišove slová v Ján 4,23.24 s varovaním vyššie uvedených žalmov?

Samotné prinášanie obetí nestačí. Načo by boli tieto obete dobré, keby srdce tých, ktorí ich prinášali, nebolo naplnené pokáním, vierou a ľútosťou nad spáchanými hriechmi? Len ak je obetovanie zvierat sprevádzané pokáním a úprimným vdakyvzdaním, môžu sa Bohu páčiť ako „náležité obete“ (Ž 51,21; „obete spravodlivosti“, Roh.; pozri aj Ž 50,14). Ježiš sa odvoláva na slová proroka Izaiáša a hovorí: „Tento ľud ma ctí perami, ale jeho srdce je odo mňa ďaleko.“ (Mat 15,8) Žalmisti vnímali rovnaké problémy, na aké neskôr poukazoval Ježiš. Išlo najmä o kritiku náboženských vodcov, s ktorými sa Ježiš najčastejšie dostával do konfliktov počas svojej pozemskej služby.

■ Čo môžeš urobiť preto, aby si aj napriek veľkému poznaniu nepadol do pasce presvedčenia, že stačí poznať pravdu a zachovávať cirkevné obrady a zvyky?

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Cesta ku Kristovi* si prečítajte kapitolu „Prednosť modlitby“ (SC 93–70; CK 62–70).

Stredobodom uctievania bola dôležitosť pravého pokánia: „Pokánie zahrnuje zármuťok nad hriechom a odvrátenie sa od neho. Hriechu sa nezriekame, kým si neuvedomíme jeho hriešnosť. Kým sa od neho neodvrátíme celým srdcom, dotiaľ v našom živote nenastane nijaká skutočná zmena. Mnohí nechápu pravú podstatu pokánia. Sú zarmútení, že zhrešili, ba prejavujú aj určitú nápravu v obave, že budú trpieť za svoje nepravosti. Toto však nie je pokánie v biblickom zmysle. Zarmucuje ich skôr následné utrpenie než vlastný hriech. Cítil to aj Ezav, keď videl, že navždy stratil prvorodenstvo. Balám uznal svoju vinu, keď sa v obave o život zdesil anjela, ktorý sa mu s vytraseným mečom postavil do cesty, no nebolo to pravé pokánie nad hriechom, nijaká zmena zmýšľania, nijaký odpor k zlému. Keď Judáš Iškariotský zradil svojho Pána, zvolal: *Zhrešil som, zradiať krv nevinnú.* (Mat 27,4)“ (SC 22.23; CK 16)

„Hoci Boh nebyva v chrámoch postavených rukami, zhromaždenia svojho ľudu poctieva svojou prítomnosťou. Boh slúbil, že svojich vyznáčov navštívi svojím Duchom tam, kde sa stretávajú a kde ho hľadajú, kde mu vyznávajú hriechy a kde sa jeden za druhého modlia. Tí, ktorí sa schádzajú, aby velebili Boha, musia sa zrieknuť každej formy zla. Ak Boha nectia v Duchu, pravde a v krásе svätosti, ich zhromaždenie nemá nijakú cenu. Pán o nich hovorí: *Tento ľud ma ctí perami, ale jeho srdce je odo mňa ďaleko. Zbytočne ma však uctieva.* (Mat 15,8.9) Skutoční ctitelia budú vzývať Boha v *Duchu a v pravde; lebo i Otec hľadá takýchto ctiteľov* (Ján 4,23).“ (PK 50; ZSDT 22)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Akú najväčšiu obeť môže človek priniesť Bohu? (Pozrite Ž 40,7–11; Rim 12,1.2.)
2. Ako je prepojená osobná bohoslužba s uctievaním Boha v spoločenstve veriacich? Prečo potrebujeme oboje? Ako sa navzájom ovplyvňujú?
3. Mnoho ľudí má dojem, že uctievanie zahŕňa len modlitby, spev chválospevov a štúdium Biblie a duchovnej literatúry. Hoci sú tieto činnosti pre zbožný život dôležité, prečo sa nemôžeme obmedziť len na ne? Uvedte niekoľko príkladov iných foriem uctievania.
4. Ellen Whiteová napísala: „Náš Boh je láskyplný, milosrdný Otec. Jeho službu by sme nemali pokladať za niečo smutné a tiesnivé. Slúžiť Pánovi a konať jeho dielo by pre nás malo byť radosťou.“ (SC 103; CK 70) Ako sa môže stať uctievanie Hospodina našou „radosťou“?